

तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्रमांक १९६७, मुंबई ४०० ००९.

दूरध्वनी : २२६२०६०९, २२६९०६०२, २२६४९९५०/५१ फॅक्स : २२६९२९०२

E-mail : dte.desk 4@gmail.com

web : <http://www.dte.org.in>

पूरक परिपत्रक

क्रमांक :- ४-४अ/आस्था/२०१५/२७३

दिनांक :- 16 JUL 2015

विषय :- एम.ई./ एम.टेक./ पीएच.डी. हे उच्च शिक्षणाचे अभ्यासक्रम पूर्ण करणेसाठी प्रतिनियुक्ती / अध्ययन रजा मंजूरीसाठीची संचालनालय स्तरावर धोरण निश्चिती ...
संदर्भ :- संचालनालयाचे क्र.४-४अ/आस्था/२०१५/९३, दि.१६.०५.२०१५ चे परिपत्रक

तंत्रशिक्षण संचालनालयातर्फे दि.१६.०५.२०१५ रोजी निर्गमित करण्यात आलेल्या परिपत्रकातील बाबीच्या आकलनाच्या संदर्भात काही अध्यापकांमध्ये संभ्रम निर्माण झाल्याचे निदर्शनास आले आहे. त्या अनुषंगाने खालील बाबी स्पष्ट करण्यात येत आहेत.

१. सध्या अध्यापकांची पदे मोठ्या प्रमाणात रिक्त असल्याने तूर्तास ३ अध्यापकांची मर्यादा घालून दिलेली असली तरी भविष्यात अध्यापकांची रिक्त पदे भरल्यानंतर प्रतिनियुक्ती / अध्ययन रजा यासाठी अध्यापकांच्या मर्यादेमध्ये वाढ करण्याबाबत विचार केला जाईल.
२. गोपनीय अहवालाची प्रतवारी ही मागील ५ वर्षांची "अ" ऐवजी ३ वर्षांची "अ" व २ वर्षांची "ब + " असा बदल करण्यात येत आहे.
३. पीएच.डी. अभ्यासक्रम कमाल ६ ऐवजी ५ वर्षात पूर्ण करणे आवश्यक राहिल असा बदल प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे.
४. एकाच वेळी दोन पूर्णवेळ बाबींसाठी जसे - संस्थेमध्ये पदाचे पूर्णवेळ कामकाज आणि त्याचवेळी कामकाजाच्या वेळेतच एम.ई./ एम.टेक./एम.फार्म./पीएच.डी. इत्यादीचे काम एकाच वेळी करण्यास परवानगी देणे शक्य नसल्याने अभ्यासक्रमाची वेळ ही संध्याकाळी ५.३० नंतर किंवा सुट्टीच्या दिवशी असण्याचे व प्रवासासाठी लागणारा वेळ विचारात घेता अंतराचे (अंतर ३० कि.मी. ऐवजी ६० कि.मी. वाचावे) बंधन घालण्यात आलेले आहे.
५. मानवी कार्यक्षमता विचारात घेता संस्थेत पूर्णवेळ कामकाज केल्यानंतर त्याच दिवशी दूरवरील संस्थेत जाऊन अर्धवेळ एम.ई./एम.टेक./एम.फार्म./पीएच.डी.चे कामकाज करणे शक्य नसल्याने अर्धवेळ अभ्यासक्रमासाठी कार्यरत संस्थेपासूनच्या अंतराची मर्यादा ६० कि.मी. पर्यंत ठेवण्यात आलेली आहे.
६. स्वखर्चाने, विनावेतन रजा अथवा संबंधितांच्या खाती असलेल्या रजा घेऊन पूर्णवेळ पदव्युत्तर पदवी अथवा पीएच.डी. करावयाची असल्यास मूळ परिपत्रकातील निकष लागू पडत नाहीत.
७. नामांकित संस्थेमधून (जसे आय.आय.टी., इंडियन इंस्टिट्यूट ऑफ सायन्स, एन.आय.आय.टी इत्यादी) उच्च शिक्षण प्राप्त करावयाचे असल्यास मूळ परिपत्रकाच्या निकषानुसार फक्त प्राधान्यक्रम ठरविला जाणार आहे. त्यामुळे अन्य संस्थांमधील प्रस्तावांचा सुध्दा तद्नंतरच्या प्राधान्याने विचार केला जाणार आहे.
८. सध्या महाविद्यालयामध्ये सेवाप्रवेश नियमातच सहाय्यक प्राध्यापक पदासाठी एम.ई./एम.फार्म तर सहयोगी प्राध्यापक पदासाठी पीएच.डी. अनिवार्य असल्याने महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून अर्हता प्राप्त उमेदवार उपलब्ध होत आहेत, ही बाब विचारात घेता आणि संस्थेत पर्याप्त शिक्षक उपलब्ध असावेत या उद्देशाने एका विद्याशाखेतून एकाच वेळी एका अध्यापकांना पुरस्कृत करण्याचे धोरण तूर्तास अवलंबिले आहे.

परिपत्रकातील निकषानुसार छाननी करून शिफारशीसाठी संचालनालयाचे स्तरावर फक्त प्राधान्यक्रम ठरविला जाणार असून अंतीम निर्णय शासन स्तरावर घेतला जाणार आहे.

तरी दि. १६.०५.२०१५ च्या परिपत्रका संदर्भात उपरोक्त सुधारीत स्पष्टीकरण विचारात घेऊन अध्यापकाकडून प्राप्त होणा-या प्रस्तावांची संस्था स्तरावर छाननी करून दरवर्षी ३० सप्टेंबर पर्यंत प्रस्ताव विभागीय कार्यालयामार्फत सादर करण्यात यावेत.

(दयानंद मेश्राम)
सहसंचालक

तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

प्रत माहिती व आवश्यक त्या कार्यवाहीकरीता :-

१. सहसंचालक, तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालये मुंबई/नाशिक/पुणे/औरंगाबाद/अमरावती/नागपूर.
२. सचिव, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, मुंबई
२. सर्व प्राचार्य, शासकीय व अशासकीय अनुदानित अभियांत्रिकी व औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्था.

जा क्र. शासकसंमअ / आस्था - १ / २०१५ / २१५२ दि. 22 JUL 2015

प्रत - माहितीसाठी

निष्ठासूचक - भंज / संचालक / संचालक / अणुविद्युत / संशोधन / उपसंचालक (पु.)

उप-विज्ञान / कर्मशाखा

- छात्रांनी हे परिपत्रक त्यांच्या अधिपत्याखालील शिक्षक वर्गाच्या

निदर्शनास जाणून घ्यावे.

प्राचार्य

शासकीय अभियांत्रिकी व संशोधन महाविद्यालय
अवसरी (खुर्द), ता. आंबेगांव, जि. पुणे.

तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्रमांक १९६७, मुंबई ४०० ००९.

दूरध्वनी : २२६२०६०९, २२६९०६०२, २२६४९९५०/५१ फॅक्स : २२६९२९०२

E-mail : dte.desk4@gmail.com

web : <http://www.dte.org.in>

परिपत्रक

क्रमांक :- ४-४अ/आस्था/२०१५/९३

दिनांक :-

16 MAY 2015

विषय :- एम.ई./ एम.टेक./ पीएच.डी. हे उच्च शिक्षणाचे अभ्यासक्रम पूर्ण करणेसाठी प्रतिनियुक्ती / अध्ययन रजा मंजूरीसाठीची संचालनालय स्तरावर धोरण निश्चिती ...

तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील विविध कार्यालये / शासकीय व अशासकीय अनुदानित अभियांत्रिकी व औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये तसेच शासकीय व अशासकीय अनुदानित तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्थांमध्ये प्रशासकीय अथवा अध्यापक पदावर कार्यरत असलेल्या अधिका-यांकडून एम.ई./ एम.टेक./ पीएच.डी. हे उच्च शिक्षणाचे अभ्यासक्रम पूर्ण करणेसाठी क्युआयपी अंतर्गत प्रतिनियुक्ती मिळणेबाबतचे तसेच अध्ययन रजेचे प्रस्ताव संचालनालयास सादर करण्यात येतात.

सदर उच्च शिक्षणाकरीता प्रतिनियुक्तीकरीता प्रस्तावांची छाननी करण्यासाठी संचालनालयाच्या स्तरावर समिती गठीत करण्यात आलेली होती, सदर समितीने उच्च शिक्षणाकरीता प्रतिनियुक्तीसाठी शिफारशीकरीता यापूर्वी झालेल्या दोन बैठकांमध्ये खालीलप्रमाणे निकष निश्चित करून प्रस्तावावर शिफारशी केलेल्या आहेत.

१. पीएचडी अभ्यासक्रमाकरीता परवानगीची कार्यवाही

पीएचडी अभ्यासक्रमास प्रवेश घेण्यापूर्वी संचालनालयाकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र घेणे आवश्यक राहिल तसेच ज्या शैक्षणिक वर्षात प्रवेश घ्यावयाचा आहे. त्याच्या आधीच्या वर्षी ३० सप्टेंबर, पर्यंत प्रस्ताव सादर करून संचालनालयाची पूर्व मान्यता घेणे बंधनकारक असेल. दि.३० सप्टेंबर नंतर प्राप्त होणा-या प्रस्तावावर त्यावर्षी संचालनालयाकडून कार्यवाही केली जाणार नाही.

२. उच्च शिक्षणाकरीता अध्ययन रजा / प्रतिनियुक्तीसाठी शिफारस करावयाच्या जास्तीत जास्त संख्येची मर्यादा

पदवी अभ्यासक्रम

- प्रत्येक संस्थेतील प्रत्येक विद्याशाखेतील एक अध्यापक व राज्यातील सर्व संस्थांतील मिळून एकूण तीन अध्यापक
- ज्या विद्याशाखेतील अध्यापक यापूर्वी पीएचडी / एमई अभ्यासक्रमाकरीता प्रतिनियुक्त करण्यात आले आहेत ते सदर अभ्यासक्रम पूर्ण करून परत आल्यानंतर त्या विद्याशाखेतील दुस-या अध्यापकांची प्रतिनियुक्ती करणे.
- प्रत्येक विद्याशाखेतील प्राप्त अध्यापकांचे अर्जाची छाननी संबंधित प्राचार्यांनी विद्याशाखेत उपलब्ध असलेल्या अध्यापकांच्या संख्येनुसार तसेच त्यांच्या ज्येष्ठतेनुसार करावी.

पदविका अभ्यासक्रम

- एका संस्थेतील सर्व विद्याशाखा मिळून अधिकतम एक अध्यापक व राज्यातील सर्व संस्थांतील एकूण तीन अध्यापक
- ज्या विद्याशाखेतील अध्यापक यापूर्वी पीएचडी / एमई अभ्यासक्रमाकरीता प्रतिनियुक्त करण्यात आले आहेत ते सदर अभ्यासक्रम पूर्ण करून परत आल्यानंतर त्या विद्याशाखेतील दुस-या अध्यापकांची प्रतिनियुक्त करणे
- प्रत्येक विद्याशाखेतील प्राप्त अध्यापकांचे अर्जाची छाननी संबंधित प्राचार्यांनी विद्याशाखेत उपलब्ध असलेल्या अध्यापकांच्या संख्येनुसार तसेच त्यांच्या ज्येष्ठतेनुसार करावी.

३ अध्ययन रजा / प्रतिनियुक्तीचे निकष

- शासकीय सेवा किमान ५ वर्ष होणे आवश्यक.
- परिविक्षा कालावधी समाधानकारक पूर्ण केलेला असावा.
- गोपनीय अहवालाची प्रतवारी ही "अ" (मागील ५ वर्षांची)
- अध्यापक बदली होऊन नव्याने संस्थेत कार्यरत असल्यास बदली झाल्यानंतर त्या संस्थेत किमान एक वर्ष कार्यरत असणे आवश्यक.
- पीएचडी / एम.ई. करीता प्रतिनियुक्त असल्यास त्या दरम्यान बदली प्रस्तावित करण्यात येऊ नये.
- पीएचडी अभ्यासक्रम कमाल ६ वर्षात पूर्ण करणे आवश्यक आहे. अन्यथा दिलेले सर्व फायदे वसूल करण्यात यावेत.
- पूर्णवेळ एम.ई/एम.टेक./पीएच.डी. साठी अपुरस्कृत उमेदवार म्हणून स्वखर्चाने प्रवेश घ्यावयाचा असल्यास अशा संस्थांमधील राबविण्यात येणा-या अभ्यासक्रमाची वेळ ही सायंकाळी ५.३० नंतर किंवा साप्ताहिक सुटीच्या दिवशी असावी आणि अशा प्रवेश घ्यावयाची संस्था व अध्यापकांच्या विद्यमान मुख्यालयातील अंतर ३० कि.मी.च्या मर्यादित असावे.
- कार्यरत अध्यापकांना त्यांच्या संस्थेतील वावर (Access आणि Proximily चा विचार करता अध्यापक ज्या संस्थेत कार्यरत आहेत, त्याच संस्थेत 'पुरस्कृत' उमेदवार वगळता 'पुरस्कृत' उमेदवार संस्थेतून कार्यमुक्त होत असल्याची बाब गृहीत धरून) अन्य प्रकरणी अभ्यासक्रम पूर्ण करण्याकरीता परवानगी देण्याबाबतचे प्रस्ताव सादर करण्यात येऊ नयेत.
- अभ्यासक्रम पूर्ण करण्यास परवानगी मिळणेबाबतचे प्रस्ताव संचालनालयास सादर करतांना प्रथमतः आय.आय.टी नंतर एन.आय.टी तदनंतर राज्यशासनाचे विद्यापीठ / संस्था व तदनंतर इतर संस्थां ह्या प्राधान्यक्रमाने पुरस्कृत करण्यासाठी उमेदवारांचा प्राधान्यक्रम लावण्यात यावा.
- सामाजिक समन्वय राखण्याकरीता तसेच समान संधीचा वृष्टीकोन विचारात घेऊन उच्च शिक्षणाकरीता प्रतिनियुक्तीसाठी परवानगी देताना खुल्या व सामाजिक मागासवर्गीय (पात्र उमेदवारांचे अर्ज असल्यास) उमेदवारांचे प्रमाण प्रमाण ५० : ५० टक्के राखण्यात यावे.
- पीएच.डी.साठी पुरस्कृत उमेदवार म्हणून परवानगी देताना पूर्वी गुणवत्ता सुधार योजनेअंतर्गत पदव्युत्तर अभ्यासक्रम (एम.ई/एम.टेक. इत्यादी) साठी फायदा घेतला असल्यास अशा उमेदवारांचा प्राधान्यक्रम ज्या उमेदवारांनी या योजनेअंतर्गत फायदा घेतलेला नाही त्यांचेनंतर असावा.
- उच्च शिक्षणासाठी पुरस्कृत करताना उमेदवारांचे वय ५० पेक्षा (पूर्वीच्या सेवानिवृत्तीच्या वयात ५८ ऐवजी ६० असा बदल विचारात घेता) जास्त नसावे. (वयाच्या ५४ च्या वर्षापर्यंत उच्च शिक्षण पूर्ण करून संस्थेत

(स्वजू होणे आवश्यक) जेणेकरून प्रतिनियुक्तीवरून परत आल्यानंतर ६ वर्षे सेवेच्या अनिवार्य अटीची पूर्तता करणे शक्य होईल.

- स्वखर्चाने अर्धवेळ उच्च शिक्षणासाठी प्रवेश घ्यावयाचा झाल्यास त्यासाठी प्रोत्साहन देण्यात येईल मात्र अशा संस्था अध्यापकांच्या विद्यमान मुख्यालयापासून ६० कि.मी. अंतराच्या मर्यादित असाव्यात.

सर्व सहसंचालक, तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालये यांना कळविण्यात येते की, त्यांनी त्यांचे अधिपत्याखालील सर्व शासकीय व अशासकीय अनुदानित पदवी व पदविका संस्थाप्रमुखांच्या निदर्शनास सदर धोरण / निकष आणून द्यावेत. संस्थाप्रमुखांनी, पीएच.डी./ एम.ई साठी प्रतिनियुक्ती / अध्ययन रजा यासाठी प्रवेच्छूक अध्यापकांच्या निदर्शनास सदर धोरण आणून द्यावे. सदर निकष / धोरण विचारात घेऊन यापुढे प्रस्तावांची छाननी करण्यात येईल याची सर्व संबंधितांनी नोंद घ्यावी. सदर परिपत्रकाची प्रत ही संचालनालयाच्या संकेतस्थळावर डाऊनलोड विभागातून उपलब्ध करून घेण्यात यावी.

(दयानंद मेश्रम)
प्र.संचालक

तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

प्रत माहिती व आवश्यक त्या कार्यवाहीकरिता :-

१. सहसंचालक, तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालये मुंबई/नाशिक/पुणे/औरंगाबाद/अमरावती/नागपूर.
२. सचिव, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, मुंबई
२. सर्व प्राचार्य, शासकीय व अशासकीय अनुदानित अभियांत्रिकी व औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने व तत्सम संस्था.

जा क्र. ३१३३३३३/आस्था/२०१५/१६०३

दि. 3 JUN 2015

प्रत - विभागाप्रमुख - अंम/संचालक/प्रनियुक्त/संलग्न/उपसंचालक/स्वापत्य/
उपसंचालक निहाल/कर्मशाख अधिकार मंत्रालय माहितीसाठी

- त्यांनी हे परिपत्रक त्यांच्या अधिपत्याखालील शिक्षकांच्या
निदर्शनास आणून द्यावे.

प्राचार्य

शासकीय अभियांत्रिकी व संशोधन महाविद्यालय
अवसरी (खुर्द), ता.अंबेगांव, जि.पुणे. ११